

การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ปิยะนุช เงินคล้าย¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาเปรียบเทียบนโยบายและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ทั้งสองประเทศมีแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม และภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชนได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพในด้านการท่องเที่ยว ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานนั้นประกอบด้วยความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะชุมชน ท้องถิ่น ภาครัฐและภาคเอกชน ความสำเร็จจะนำมาสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคม รวมทั้งความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาเยือน ดังนั้นการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยเฉพาะในท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมาให้ความรู้และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ แนวทางในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์และการสร้างรูปแบบในการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยการวิเคราะห์ความพร้อมของพื้นที่ในด้านความพร้อมด้านสาธารณูปโภค ความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกความพร้อมด้านบริการความพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์และความพร้อมด้านนโยบายของรัฐแนวทางในการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติควรมียุทธศาสตร์ด้านต่างๆที่จะรองรับการท่องเที่ยวทั้งสองประเทศ

คำสำคัญ: รูปแบบการท่องเที่ยว นโยบายและกลยุทธ์และการสร้างรูปแบบในการท่องเที่ยว

¹รองศาสตราจารย์, สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2086 ถนน รามคำแหง แขวง หัวหมาก เขต บางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
e-mail: piyaayip@yahoo.co.th

A Comparative Study of Creative Tourism Policy and Model between Thailand and Lao People's Democratic Republic

Piyanus Ngermklay¹

Abstract

The research's main aim was to conduct a comparative study of creative tourism policy and model between Thailand and Lao People's Democratic Republic. The study was a qualitative research. It was found that tourism development guidelines of both countries focused on community participation, and the cooperation among public sector, private sector and people. The factors contributing to success of the creative tourism were collaborations of all stakeholders in local communities, state and private sectors. Such achievement will lead to economic and social development and will also bring tourists' satisfaction. It is therefore important to create tourism network, particularly in the local areas. The guidelines to formulate policy and strategy and to create the format in creative tourism to accommodate Asean Economic Community (AEC) consist of analysis of area's readiness in terms of infrastructure, facilities, services, human resources, state's policy, and directions of strategy's implementation to accommodate tourism in both countries.

Keywords: creative tourism, creative tourism policy and strategy

¹Associate Professor, Ramkhamhaeng University.
2086 Ramkhamhaeng Road, Hua Mak, Bang Kapi, Bangkok 10240
e-mail: piyaayip@yahoo.co.th

ความสำคัญของปัญหา

ธุรกิจการท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นภาคบริการที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ เป็นแหล่งที่มาของการสร้างงานและทำให้เกิดรายได้ของประเทศ การจัดการแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคต่างๆ มีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ละพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกัน เพราะรูปแบบการท่องเที่ยวต้องอาศัยทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามทั้งทะเล ชายหาด ป่าไม้ น้ำตก นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางการคมนาคมที่สะดวกสบาย มีพาหนะที่จะพานักท่องเที่ยวเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้หลายรูปแบบ มีรูปแบบการนันทนาการ เช่น การท่องเที่ยวชีวิตยามค่ำ คีน เป็นต้น

นักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ให้ความสนใจในเรื่องศิลปวัฒนธรรมมากกว่านักท่องเที่ยวในสมัยก่อนเมื่อ 20 ปีที่ผ่านมา เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการคือ ต้องการเปิดรับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ต่างจากชีวิตประจำวันในประเทศของตนเอง ต้องการรับรู้และสัมผัสถึงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ การถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนถึงนักท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในการวิจัยนี้ได้สนใจในการศึกษา เปรียบเทียบนโยบายและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ต่อจากนั้นได้เสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนา รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในประเทศไทย

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงกีฬาและบันเทิง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และการท่องเที่ยวเชิงประเพณีนิยม เข้าด้วยกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละพื้นที่และสถานการณ์ที่จะสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ลักษณะที่สำคัญของการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐในการส่งเสริมกิจกรรมที่สอดคล้องกับทรัพยากรในท้องถิ่น

การกำหนดกลยุทธ์ในการท่องเที่ยว ในภาพรวมเพื่อให้มีบทบาทและทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมในการส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติตลอดจนการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวมด้วยการให้กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นสื่อกลางทางการศึกษาและการเรียนรู้ด้านระบบนิเวศของนักท่องเที่ยวและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนและประชาชน โดยทั่วไปในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้ความสำคัญต่อการศึกษาระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมตลอดจนวัฒนธรรมชุมชนในพื้นที่ เป็นเป้าหมายหลักของการท่องเที่ยวดังกล่าว หากไม่มีกระบวนการให้การศึกษาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของทรัพยากรท่องเที่ยวแล้วการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อการอนุรักษ์ย่อมยากที่จะเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนขึ้น และการท่องเที่ยวเหล่านั้นไม่อาจกล่าวได้ว่า เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังนั้นจึงควรให้การศึกษาในระหว่างการท่องเที่ยวเป็นหลักโดยให้ข้อมูลก่อนการท่องเที่ยวและมีการให้การศึกษาเพิ่มเติมในภายหลังด้วย

กระแสการท่องเที่ยวชุมชนเริ่มได้รับความสำคัญ โดยเฉพาะประเทศที่เกิดแหล่งท่องเที่ยวใหม่เช่นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวก็จะถูกพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คนให้ความสนใจเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะถ้าได้รับการรับรองเช่น เป็นหมู่บ้านมรดกโลก เช่นที่หลวงพระบาง ก็จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ หรือในประเทศไทยหมู่บ้านที่เก่าแก่ เช่น ชุมชนตลาดร้อยปี เช่น ตลาดสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ตลาดบ้านใหม่ร้อยปี จังหวัดฉะเชิงเทรา ตลาดเก่าบางหลวง ร.ศ.122 จังหวัดนครปฐม เป็นต้น ในแต่ละสถานที่ต้องพัฒนาจุดเด่นเพื่อให้ดึงดูดนักท่องเที่ยว

ในอดีตชุมชนถือว่ามีส่วนสำคัญมากในการหล่อหลอมให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้แบบแผนทางสังคมหรือเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เนื่องจากในอดีตชุมชนมีขนาดเล็ก คนในชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างทั่วถึงมีการพึ่งพาอาศัยกันของคนในชุมชน หรือในบางชุมชนคนที่อยู่อาศัยกันอาจเป็นเครือญาติเดียวกัน และมีความผูกพันกันทางจิตใจค่อนข้างสูง จนเรียกได้ว่าในชุมชนนั้น ๆ เป็นการอยู่อาศัยกันเป็นระบบครอบครัว

ใหญ่ การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเหล่านี้จึงได้รับการร่วมมือจากคนในชุมชนเป็นอย่างดี ทุกคนในชุมชนรู้สึกถึงความรักและความผูกพันของตนเองที่มีต่อชุมชน รวมถึงความรู้สึกเป็นเจ้าของในชุมชน ก่อให้เกิดความคิด ความรับผิดชอบในการพัฒนาและดูแลชุมชนของตนเอง ดังนั้นชุมชนเป็นหน่วยทางสังคมที่มีระบบและกลไกทางสังคมการพัฒนาสมาชิกในชุมชน ซึ่งการมีส่วนร่วมของสมาชิกสำคัญที่ต้องได้รับความร่วมมือในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การวางแผนพัฒนาชุมชน และการบริหารจัดการภายในชุมชน ตลอดจนการติดตามประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงให้เกิดประสิทธิผลและยั่งยืน

การเปรียบเทียบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นโยบายและรูปแบบการท่องเที่ยวของประเทศไทยเน้นเทคโนโลยี และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นหลัก ในขณะที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเน้นวัฒนธรรม เน้นประเพณี เป็นหลัก ทำให้มีจุดอ่อนจุดแข็งและโอกาส อุปสรรคที่แตกต่างกัน ดังนี้

การเปรียบเทียบจุดอ่อนจุดแข็งโอกาสและอุปสรรค

	ประเทศไทย	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
จุดอ่อน		
ด้านศักยภาพ	ขาดการนำศักยภาพของพื้นที่เช่น ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและอัตลักษณ์ที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ให้เกิดมูลค่าทางการท่องเที่ยว ขาดจุดขาด เส้นทางการท่องเที่ยว ยังไม่มีความชัดเจน	สินค้าอุปโภค บริโภค รวมถึงอาหารและเครื่องดื่มมีราคาสูง เนื่องจากต้องนำเข้ามาจากประเทศไทย ทำให้ต้นทุนทางการท่องเที่ยวและค่าครองชีพในพื้นที่สูง
การเดินทาง	2.ระบบการขนส่งในการเชื่อมโยงสถานที่ท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ ขาดความต่อเนื่อง การให้บริการด้านการขนส่งไม่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	การคมนาคมขนส่งและการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวยังขาดความคล่องตัว ถนนเข้าพื้นที่การท่องเที่ยวบางแห่งเสื่อมโทรม ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว

	ประเทศไทย	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
การจัดการและการประชาสัมพันธ์	มีปัญหาด้านระบบการบริการจัดการด้านการท่องเที่ยว การจัดการด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ ขาดมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่มีความรู้ด้านการท่องเที่ยวไกด์ท้องถิ่นยังขาดศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยว ฐานข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวที่เผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวยังมีข้อผิดพลาด ขาดการอัปเดตข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน	การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวยังน้อย ขาดกิจกรรมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ไม่มีกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี
ศักยภาพของภาคเอกชนและประชาชน	ขาดการรวมกลุ่มธุรกิจ ภาคเอกชนขาดความเข้มแข็ง ไม่มีอำนาจต่อรองหรือกำหนดทิศทางการพัฒนา การจัดการท่องเที่ยวแบบแยกส่วน เช่น การแย่งลูกค้า การตัดราคา ไม่สามารถกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวในภาพรวมได้ ขาดการจัดทำแผนการตลาดร่วม	การรับรู้ ความเข้าใจ ของประชาชนและชุมชนในพื้นที่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชน ไม่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับผลประโยชน์ส่วนใหญ่จากการท่องเที่ยว
นโยบายด้านการท่องเที่ยว	ปัญหาการสื่อสารและแนวทางการดำเนินงานของภาคส่วนการท่องเที่ยวยังไม่ชัดเจนขาดความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม ไม่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ 2.ขาดการจัดลำดับความสำคัญของแผนงานด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีความเร่งด่วนงบประมาณมีน้อยไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างทั่วถึง	ขาดการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานทางด้านการท่องเที่ยว เช่น สถิตินักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่พักแรม บริษัททัวร์ที่ให้บริการทางการท่องเที่ยว และการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับบริบทการท่องเที่ยว
กิจกรรมด้านการท่องเที่ยว	1.ยังไม่สามารถทำให้จังหวัดเชียงรายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี 2.ขาดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ต่อเนื่องเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว	1.บุคลากรด้านการท่องเที่ยวยังขาดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล เพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว 2.ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวให้ทันสมัย ไม่มีความหลากหลาย
จุดแข็ง		
โครงสร้างพื้นฐาน	1.โครงสร้างพื้นฐาน Logistic เพื่อการเชื่อมโยงระบบคมนาคมในกลุ่ม GMS (จีน พม่า ลาว ไทย) มีเส้นทางถนนสายหลักเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน 2.มีสาธารณูปโภคที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวครบครัน	มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ไฟฟ้า น้ำประปา ระบบสาธารณูปโภค สัญญาณโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ทั่วถึงบางพื้นที่
ภูมิประเทศ	1.มีทำเลที่ตั้งติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทั้ง ลาว พม่า และจีนตอนใต้ สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างกันได้ เกิดจุดขายใหม่ของการ	1.มีทัศนียภาพที่สวยงาม อากาศดีปราศจากมลพิษ เมืองที่สงบและปลอดภัยเหมาะแก่การพักผ่อน แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ซึ่งหา

	ประเทศไทย	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
	ท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศ 2.มีลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากมาย มีความหลากหลายทาง ทัศนียภาพ	ได้ยากในปัจจุบัน 2.มีลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากมาย มีความหลากหลายทาง ทัศนียภาพ
วัฒนธรรม	เป็นแหล่งอารยธรรมหลากหลาย มีประวัติศาสตร์ยาวนาน มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน	ความหลากหลายในด้านประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ วัฒนธรรมประเพณีทั้งของคนลาว และชนเผ่าต่าง ๆ ที่ผสมผสานและอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน
เศรษฐกิจ	มีด่านสากลที่มีการค้าขายแดนที่มีศักยภาพ เช่น ด่านแม่สาย เชียงแสน เชียงของ และทั้งสามอำเภอได้รับการส่งเสริมให้เป็นเขตเศรษฐกิจชายแดน ทำให้ส่งผลในทางบวกต่อการท่องเที่ยว	ด้านสถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีความหลากหลายราคาให้เลือก มีระบบรักษาความปลอดภัย การให้บริการมีคุณภาพ
การเมือง	1.มีความแตกต่างกันของการเมืองในแต่ละรัฐบาล 2.มีการส่งเสริมจากรัฐบาลในเรื่องการท่องเที่ยว	1.การเมืองการปกครองที่มีเสถียรภาพ ง่ายต่อการกำหนดนโยบาย และดำเนินการตามนโยบายเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวได้อย่างต่อเนื่อง 2.พรรคและรัฐบาลให้ความสำคัญแก่การท่องเที่ยว เป็นบุริมสิทธิที่ 8 ของ 11 โครงการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจชาติ
ประชาชน	1.บางพื้นที่ผู้คนในท้องถิ่นมีความเป็นมิตรต่อผู้มาเยือน มีความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว แต่บางพื้นที่ก็มีความไม่ปลอดภัย 2.บางพื้นที่ประชาชนมีส่วนร่วมสูงแต่บางพื้นที่ประชาชนก็ไม่สนใจ	1.ชุมชนเจ้าของพื้นที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี เป็นมิตร และมีทัศนคติที่ดีต่อนักท่องเที่ยว การแต่งตัว เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมเรียบง่าย ซึ่งเป็นจุดเด่นเอกลักษณ์เฉพาะของ สปป.ลาว 2.เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้นักท่องเที่ยวสัมผัสกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนและชนเผ่าต่าง ๆ โดยยังคงเอกลักษณ์ดั้งเดิม และสามารถกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับชุมชนโดยตรง มีนโยบายที่เปิดกว้างและต้อนรับนักท่องเที่ยวจากทุกชนชาติ นโยบายพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล
โอกาส	1. รัฐบาลมีแนวนโยบายในการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีแผนงานพัฒนาระบบขนส่งความเร็วสูง ส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มจังหวัดและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น 2. เป็นสมาชิก GMS ASEAN และมีภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่บนแนวการพัฒนาเศรษฐกิจ Economic Corridor, ASEAN connectivity การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงประเทศสมาชิก การเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ การเชื่อมโยงด้าน	1. ภูมิประเทศของแขวงบ่อแก้วที่เป็นชายแดนเชื่อมต่อกับประเทศไทย พม่า และห่างจากชายแดนจีนเพียง 100 กิโลเมตร 2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จากความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ สปป.ลาวร่วมเป็นสมาชิก เช่น GMS ASEAN เกิดการเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิก Connectivity ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในหลากหลายรูปแบบ เช่น ถนน R3 ASEAN High way สะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ 4 ทำให้แขวงบ่อแก้ว เป็น HUP ของพื้นที่

	ประเทศไทย	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
	โครงสร้างพื้นฐาน การเชื่อมโยงด้านประชาชน 3. ข้อตกลงความร่วมมือในระดับภูมิภาค (ASEAN) และระดับอนุภูมิภาค (GMS) ในด้านความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาเศรษฐกิจบนเส้นทาง R3A การอำนวยความสะดวกในการเดินทางระหว่างประเทศ ส่งผลในทางบวกต่อการท่องเที่ยว 4. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อยู่ในกระแสความนิยมของนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพที่มีกำลังซื้อและใช้เวลาค่อนข้างนานสำหรับการท่องเที่ยวในแต่ละครั้งในท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์	สามประเทศ ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าว 3. เขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่แขวงบ่อแก้วทำให้นักลงทุนสนใจเข้ามาลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ รวมถึงธุรกิจท่องเที่ยว
อุปสรรค	1. ขาด Positioning และแผนแม่บทการพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในภาพรวมของพื้นที่ 2. ภาวะเบี้ยและพิธีการผ่านแดนที่ค่อนข้างยุ่งยากและล่าช้า ทั้งจากฝั่งไทยและฝั่ง สปป.ลาว 3. เงื่อนไข กฎเกณฑ์ นโยบายของประเทศเพื่อนบ้านไม่เอื้อต่อการสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว และนโยบายด้านความมั่นคงของประเทศไม่เอื้อต่อการสนับสนุนการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ 4. กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตนำรถยนต์ส่วนตัวเข้ามาใช้ในประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยว (2559) ของกรมการขนส่งทางบกที่ได้ประกาศใหม่ มีขั้นตอนการดำเนินการที่ค่อนข้างซับซ้อนและใช้ระยะเวลามากกว่าเดิม 5. วัตถุประสงค์การก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ 4 ไม่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวทั้งของฝั่งไทยและสปป.ลาว 6. ภาคส่วนการท่องเที่ยวในพื้นที่ เอกชน ชุมชน และหน่วยงานรัฐ ที่ยังไม่มีการประสานการทำงานระหว่างกัน 7. แหล่งท่องเที่ยวบางแหล่งมีพื้นที่ทับซ้อนกับพื้นที่ป่าสงวน ทำให้ภาคส่วนการท่องเที่ยวไม่สามารถเข้าไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการคมนาคมให้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ 8. อำนาจการบริหารของภาครัฐบางส่วนยังเป็น	1. ภาวะเบี้ยและพิธีการผ่านแดนที่ค่อนข้างยุ่งยากและล่าช้า ทั้งจากฝั่งไทยและฝั่ง สปป.ลาว 2. วัตถุประสงค์การก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ 4 เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจเน้นกิจกรรม Logistic ซึ่งภาวะเบี้ยระหว่างประเทศที่ออกมาบังคับใช้ ไม่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวทั้งของฝั่งไทยและสปป.ลาว 3. ภาคส่วนการท่องเที่ยวในพื้นที่ เอกชน ชุมชน และหน่วยงานรัฐ ที่ยังไม่มีการประสานการทำงานระหว่างกัน ทำให้ทิศทางการท่องเที่ยว การพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ยังเป็นไปแบบต่างคนต่างทำ 4. งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐมีจำกัด ไม่สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวตามแผนงานที่วางไว้ 5. ภาคเอกชนในพื้นที่ไม่สามารถดำเนินโครงการขนาดใหญ่เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวได้ เนื่องจากขาดแหล่งทุน โครงการขนาดใหญ่ถูกอนุมัติโดยรัฐบาลกลาง ซึ่งนายทุนส่วนใหญ่มาจากประเทศจีน ซึ่งเอกชนในพื้นที่ต้องรับงานต่อมาจากนายทุนใหญ่ซึ่งทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่ผลประโยชน์จะตกอยู่กับนายทุนจีน ไม่กระจายไปสู่ชุมชนเป็นการลงทุนที่ประชาชนในพื้นที่สูญเสียทรัพยากรแต่ไม่ได้รับประโยชน์กลับคืนสู่ชุมชนเท่าที่ควร

	ประเทศไทย	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
	เพียงการมอบอำนาจจากส่วนกลาง ผู้ว่าราชการจังหวัด / หัวหน้าส่วนราชการไม่สามารถดำเนินการในส่วนที่ไม่ได้มอบอำนาจไม่ได้ 9.งบประมาณของหน่วยงานภาครัฐมีจำกัด ไม่สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวตามแผนงานที่วางไว้ 10. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อสภาพภูมิศาสตร์ เป็นปัจจัยทางธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมได้ทำให้การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มรูปแบบ	

ผลการศึกษาเชิงเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ประเทศไทยนอกจากภาคประชาชนที่อาศัยหรือดำเนินชีวิตในชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการท่องเที่ยวแล้ว ยังมีภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และองค์กรพัฒนาเอกชนในปัจจุบันที่มีการตื่นตัวในเรื่องของการพัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมในด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากยิ่งขึ้น ชุมชนเองโดยเฉพาะ องค์กรปกครองท้องถิ่น (อปท.) มีการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ แม้ว่าจะไม่มีโครงการของภาครัฐจากส่วนภูมิภาค หรือส่วนกลาง และภาคเอกชนแล้วก็ตาม ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โลกแห่งการสื่อสาร การเชื่อมต่อข้อมูลข่าวสารกันอย่างไร้พรมแดน ทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสื่อต่าง ๆ ได้ง่าย และรวดเร็ว ในการค้นหาและเตรียมตัวเพื่อ

การท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ในด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ในสถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก โดยที่การเปลี่ยนแปลงจากสังคมการเกษตรกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรม การรุกคืบของความเจริญ ความเป็นเมืองเริ่มขยายตัวเข้าสู่ชุมชนชนบท และการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว ไร้พรมแดนนี้เองทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้รวดเร็วขึ้น ส่งผลต่อพฤติกรรม ความคิด ค่านิยม การแสดงออกของผู้คนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไม่ว่าสถานการณ์ ในสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปเช่นไร หรือการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ทันสมัย ล้วนส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนและเยาวชนที่กำลังจะเป็นกำลังสำคัญในอนาคตในการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้น การใช้พลังของชุมชนในการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อรองรับด้านการท่องเที่ยวให้เต็มศักยภาพและเตรียมความพร้อมสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลกที่มีคุณภาพและจิตบริการ เป็นเจ้าบ้านที่ดี ในการต้อนรับนักท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ชุมชนต้องได้รับการบริหารจัดการที่

ดี และปัจจัยเงื่อนไขใดบ้างที่มีความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ด้านการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยชุมชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการบูรณาการแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น มีการปรับปรุงโครงสร้างการตั้งกระทรวง แขวง และเมือง มีการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมและงานนิทรรศการในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นการเชิญชวนนักท่องเที่ยวภายในและต่างประเทศให้เข้าเที่ยวชม จับจ่ายซื้อของ บริการที่พัก ทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้ นับว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีระบบการวางแผนในการนำทรัพยากรมาใช้ในการด้านการท่องเที่ยวของประเทศอย่างถูกต้อง คุ่มค่า และเป็นไปตามกฎกติกา หลักเกณฑ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันและอนาคต ดังคำกล่าวของเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากกรมพัฒนาการท่องเที่ยวท่านหนึ่งว่า “การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การวาง

กรอบแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ปัจจัยสำคัญที่จะตัดสินชัยชนะคือความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแต่ละชั้นเพื่อขับเคลื่อนภารกิจไปตามกรอบแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ และมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ”

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ พบว่า การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวยังมีปัญหาอุปสรรคมากมายหลายอย่าง ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดประตูต้อนรับนักท่องเที่ยวเพียงระยะเวลาน้อยมาก โครงสร้างระบบการจัดตั้งดูแลการท่องเที่ยวไม่มีความมั่นคง มีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้การกำหนดยุทธศาสตร์ การวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดกฎหมายและระเบียบการคุ้มครองและส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่เป็นระบบ โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านการท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ บุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวมีจำนวนจำกัดและไม่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว คุณภาพสินค้าและบริการของผู้ประกอบการภาคเอกชนยังต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรที่ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยวตามมาตรฐานข้อตกลงร่วมอาเซียน

สรุปผลการเปรียบเทียบได้ตามตาราง

ประเด็นในการเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
รูปแบบการท่องเที่ยว	หลากหลาย	หลากหลาย
แนวทางการพัฒนา	ชัดเจน มีเอกภาพ	ขาดเอกภาพ ขาดเป้าหมายที่ชัดเจน
ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว	หลากหลาย คุณภาพดี	หลากหลาย คุณภาพดีมาก
ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว	ชัดเจน ครอบคลุมทุกด้าน	ชัดเจน ครอบคลุมทุกด้าน

ประเด็นในการเปรียบเทียบ	ประเทศไทย	สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
บุคลากรด้านการท่องเที่ยว	เพียงพอ มีคุณภาพ	ไม่เพียงพอ ขาดมาตรฐาน
การบริการ	มีประสบการณ์ มีความรู้	ขาดประสบการณ์ ความรู้
งบประมาณ	เพียงพอ เหมาะสม	ไม่เพียงพอ จัดสรรไม่เหมาะสม
โครงสร้างพื้นฐาน	ดีมาก เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ไม่ดี ไม่ครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยว
เจ้าหน้าที่รัฐ	สนับสนุนดี	เปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดความต่อเนื่อง
เอกชน	มีความรู้ มีทุนในการดำเนินงาน	ขาดความรู้ ขาดทุนในการดำเนินงาน
ประชาชน	เข้าใจ มีส่วนร่วม	มีความแตกต่างสูง
การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ	สำเร็จเป็นส่วนใหญ่	ไม่สำเร็จเป็นส่วนใหญ่
ผลลัพธ์	ส่วนใหญ่บรรลุเป้าหมาย	บรรลุเป้าหมายเป็นส่วนน้อย

สรุปผลการศึกษา

ปัจจัยเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในภาพรวมซึ่งการมีปัจจัยเงื่อนไขเหล่านี้ จะเอื้อต่อการเกิดผลสำเร็จของการบริหารจัดการและการเตรียมความพร้อม แต่หากขาดหรือมีไม่เพียงพอจะส่งผลต่อความสำเร็จ หรือการล้มเหลวของการบริหารจัดการได้ ดังต่อไปนี้

1. ความเข้มแข็งของผู้นำ/แกนนำในชุมชน แกนนำชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จหรือล้มเหลว โดยหากแกนนำ ซึ่งอาจมาทั้งจากผู้นำโดยตำแหน่งบริหารและผู้นำธรรมชาติ มีความเข้มแข็ง เอาใจจริงเอาใจในการบริหารจัดการชุมชน มีความเสียสละ ทุ่่มเท ในการดำเนินงาน จะทำให้การขับเคลื่อนงานเป็นไปอย่างจริงจัง และมีโอกาสสำเร็จตามเป้าหมายสูง ประกอบกับหากผู้นำชุมชนเป็นผู้นำที่มีบารมี เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ก็ยิ่งจะทำให้การขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนา และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดนโยบายการ

บริหารจัดการการท่องเที่ยว เป็นไปได้ดีมากยิ่งขึ้น

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน การมีส่วนร่วมของของประชาชน เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ด้านการท่องเที่ยวซึ่งมีอาจสำเร็จได้เลยหากปราศจากการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด วางแผน และดำเนินการ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นผู้ที่รู้สภาพปัญหาและศักยภาพของชุมชนต่อการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของท้องถิ่นหรือชุมชนได้ดีที่สุด

3. การตระหนักร่วมต่อความสำคัญในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ความตระหนักร่วมต่อความสำคัญในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นปัจจัยอีกประการ ซึ่งจะพบว่า เมื่อชุมชนหรือท้องถิ่นอยู่ในสภาพปัญหาในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ก็จะเกิดผลกระทบต่อการเศรษฐกิจและการเตรียมความพร้อมในด้านการท่องเที่ยวในชุมชนโดยรวม ทำให้เกิดความ

ตระหนักและเข้ามาร่วมแก้ไขตามมา แต่ในขณะที่ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในท้องถิ่นที่สามารถพัฒนาและยกระดับให้เกิดมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวได้ ผู้คนในชุมชนมักอยู่ในสภาพตัวใครตัวมัน ไม่คิดว่าปัญหานั้นมีความสำคัญต่อตนเองและชุมชน คิดว่ายังเป็นเรื่องไกลตัว ดังนั้น การสร้างความตระหนักร่วม โดยเปลี่ยนจากมุมมองว่าเป็นปัญหาความพร้อมและศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของปัจเจกบุคคลหรือเฉพาะแค่หน่วยงานของรัฐ มาเป็นปัญหาสาธารณะของชุมชน จึงเป็นจุดเริ่มที่มีความสำคัญ

4. การบูรณาการการทำงานชุมชนหรือท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ไม่สามารถสร้างความสำเร็จได้ จากเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในทำนองเดียวกัน ภาครัฐหรือท้องถิ่นก็ไม่สามารถดำเนินการเพียงลำพังได้ ดังนั้น การบูรณาการการทำงานร่วมกัน ระหว่างทั้งภาครัฐหรือท้องถิ่น ที่มีหลากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการประสานพลังในการทำงานให้ศักยภาพมากยิ่งขึ้นรวมถึงการยอมรับในผลงานร่วมกัน มิใช่ผลงานของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดด้วยนอกจากการบูรณาการหน่วยงานแล้ว แนวคิดในการทำงาน ก็ต้องเป็นแนวคิดที่บูรณาการ เนื่องจากการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่มีความเชื่อมโยงกับปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ

5. การสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ ความสัมพันธ์ที่ดี ความไว้วางใจต่อกัน เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน หากชุมชน ท้องถิ่น ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องไม่สามารถ

สร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจระหว่างกันต่อผู้คนในชุมชน ภาคีเครือข่ายและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ก็จะทำให้เกิดการปิดบังข้อมูลที่แท้จริง การหลบหลีกปัญหา และไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างบูรณาการได้

6. เครือข่ายในการทำงานเนื่องจากในสภาพของชุมชนหรือท้องถิ่นและสังคมในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นชุมชนในชนบทหรือชุมชนเมือง ล้วนไม่สามารถเป็นชุมชนปิดที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับภายนอกได้ แม้ว่าชุมชนนั้นจะดำเนินการจนเป็นชุมชนหรือท้องถิ่นต้นแบบในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแล้วก็ตาม แต่หากชุมชนหรือพื้นที่ข้างเคียงยังมีปัญหาในการบริหารจัดการชุมชนเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในด้านต่าง ๆ อยู่ ก็มีโอกาสสูงที่คนในชุมชนดังกล่าวขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ ดังนั้น การทำงานในลักษณะของเครือข่ายชุมชน ช่วยกันแก้ไขปัญหาการดำเนินงาน การติดตามประเมินผลการดำเนินงานในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และการปรับปรุงพัฒนาการทำงานผ่านพลังของเครือข่ายเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ประสบความสำเร็จต่อไป

7. การดำเนินงานอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง การดำเนินงานอย่างเข้มข้น เพียงพอ เน้นคุณภาพ และกระทำอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จของงาน โดยการดำเนินงานเข้มข้น และต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวิถีปฏิบัติ เป็นวัฒนธรรมของชุมชน จะทำให้การดำเนินงานพัฒนาเด็กให้เติบโตอย่างมีศักดิ์ศรีและพัฒนาการ

ที่สมัยและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต

8. แรงบันดาลใจในการทำงาน การทำงานด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นงานที่ยาก มีความท้าทาย ไม่สามารถอาศัยเพียงแรงจูงใจ (motivation) ในการทำงานได้ แต่ต้องอาศัยแรงบันดาลใจ (inspiration) ในการทำงาน เช่น การทำงานอย่างอุทิศตน มีความสำนึกต่อชุมชน มีความรับผิดชอบต่อภารกิจที่ได้รับอย่างเต็มกำลังความสามารถ มองการท่องเที่ยวเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

(1) ต้องพิจารณาร่วมกันว่าแต่ละท้องถิ่น มีประเด็นของแหล่งท่องเที่ยวที่น่าดึงดูด และโดดเด่นในเรื่องใดบ้าง ที่เชื่อมโยงกับชุมชนในท้องถิ่น และความสามารถในการแก้ปัญหาด้านความแตกต่างและมาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สาธารณูปโภค และการให้บริการ

(2) การสร้างแหล่งเรียนรู้ ควรต้องพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดแหล่งเรียนรู้ ลักษณะของแหล่งเรียนรู้ การระดมทุน การประกอบการ เช่น บุคคล กลุ่มบุคคล สถานที่ ให้มีความชัดเจนและเหมาะสม

(3) การสร้างการมีส่วนร่วม ของประชาชน ปรชาญ และชาวบ้านโดยเฉพาะในด้านมัคคุเทศน์ในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ จะต้องมีความรู้ในท้องถิ่นนั้นๆอย่างแท้จริงถึงประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น การจัดแหล่งเรียนรู้ที่บ้านปรชาญชาวบ้านหรือสถานที่ของภาครัฐหรือชุมชนหรือเอกชนจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ และความสามารถที่จะสร้างให้เชื่อมโยงถึงท้องถิ่นสนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(4) การมีส่วนร่วมจากหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสม ทั้งในระดับต้นทางหรือระดับปลายทาง ซึ่งภาครัฐมองว่าถ้าเริ่มจากชุมชนถึงแม้จะค่อยเป็นค่อยไปแต่ก็ยั่งยืนและภาคเอกชนก็จะได้ประโยชน์ไปพร้อม ๆ กัน และเป็นการสร้างความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้นจะต้องแยกให้ชัดเจนระหว่างการท่องเที่ยวชุมชน กับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ถ้าเป็นการท่องเที่ยวโดยชุมชน ชุมชนจะเป็นผู้เริ่มต้นคิดกิจกรรมในการท่องเที่ยวและชุมชนจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวนั้น

(5) การประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ โดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

(6) การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม เช่น มีการคมนาคมเข้าถึงโดยสะดวก มีที่จอดรถที่เพียงพอ มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน มีแหล่งบริการด้านอาหารที่ถูกสุขลักษณะ มีห้องน้ำสาธารณะที่สะอาด มีแสงสว่างเพียงพอในตอนกลางคืน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งในท้องถิ่นแต่ละแห่งมีไม่เหมือนกัน ต้องมีการกำหนดให้เป็นจุดเด่นที่แตกต่างของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวแต่ละพื้นที่ ให้มีมาตรฐานที่โดดเด่นพร้อมรองรับกับการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะด้านบทบาทภาครัฐ

(1) ควรกำหนดโครงการนำร่องในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์แก่ชุมชน

(2) ควรเสริมสร้างให้มีบุคลากรที่สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

(3) สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการหรือ ส่งเสริมให้เป็นผู้ร่วมขับเคลื่อนนโยบายสำคัญด้านการท่องเที่ยว

(4) พัฒนาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อรองรับการประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งขับเคลื่อนนโยบายให้มีประสิทธิภาพ

(5) การสร้างกระบวนการเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการชุมชนเพื่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างเป็นองค์รวมและยั่งยืน โดย ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเกิดการปรับเปลี่ยนวิธีคิด และนำไปสู่การเปลี่ยนพฤติกรรม จนเป็นวิถีปฏิบัติของชุมชนจึงจะนำไปสู่ความยั่งยืนได้ ดังนั้นในการออกแบบการดำเนินงานทั้งระบบ ตลอดจนการออกแบบกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม ควรต้องคำนึงถึงการสร้างให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน การทำให้ได้คิดใคร่ครวญ เรียนรู้จากภายใน ทำให้เกิดการเข้าถึง “แก่น” มิใช่เน้นเพียงการทำกิจกรรม ซึ่งเป็นความสำเร็จในระดับ “เปลือก” เท่านั้น

(6) การจัดการความรู้การดำเนินงานด้านนี้ ควรมีการจัดการความรู้ควบคู่ไปในการดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทั้งในระดับชุมชน ช้ามชุมชน ระดับเครือข่าย ช้ามเครือข่าย ช้ามประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยน แบ่งปัน ขยายผล ตลอดจนสังเคราะห์องค์ความรู้ การจัดทำเอกสาร ชุดความรู้ เพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์หรือการท่องเที่ยวลักษณะอื่นต่อไป

(7) การสร้างและพัฒนาศักยภาพ เสริมพลังแกนนำแกนนำชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญของการดำเนินงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการ

พัฒนาศักยภาพ การเสริมพลังแกนนำอย่างต่อเนื่องให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น ให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ปัญหาที่ซับซ้อนและเป็นพลวัตไม่หยุดนิ่ง ที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตลอดจนมีการสร้างแกนนำเพิ่ม ให้มีกำลังร่วมในการทำงานเพิ่มมากขึ้น โดยการพัฒนาศักยภาพต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการ ความหลากหลาย ของพื้นที่ และรูปแบบการพัฒนา ศักยภาพที่หลากหลาย ทั้งการฝึกอบรม และการพัฒนาศักยภาพผ่านการทำงานจริง ปฏิบัติการจริงโดยมีพี่เลี้ยงคอยเป็นที่ปรึกษา ตลอดจนควรคำนึงถึงแรงจูงใจในการทำงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพการทำงานของแกนนำชุมชน ที่ยังจำเป็นต้องทำมาหาเลี้ยงชีพ ในขณะเดียวกันก็อุทิศตนในการทำงานแบบอาสาสมัครด้วย เพื่อให้แกนนำสามารถทำงานได้อย่างมีขวัญและกำลังใจ ไม่เหนื่อยล้าเกินไป จนเกิดความท้อถอย

(8) การสร้างและพัฒนาเครือข่ายการทำงานการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการทำงานด้านการท่องเที่ยว การดำเนินการในลักษณะเครือข่ายการทำงานจึงมีความจำเป็นต่อผลสำเร็จที่ยั่งยืน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสร้าง และพัฒนาเครือข่ายการทำงานในลักษณะต่าง ๆ ให้มีความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการประสานการทำงานระหว่างชุมชนต่าง ๆ ด้วย เพื่อสร้างพลังการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน

References

- ASEAN Secretariat. (2015). **ASEAN Economic Community Blueprint 2025**. Retrieved. August 30, 2015, from source <http://www.asean.org/asean-economic-community/>.
- . (2011). **ASEAN Tourism Strategic Plan 2011-2015**. Retrieved. August 30, 2015, from source www.asean.org
- . (2008). *The ASEAN Charter*. Retrieved. August 30, 2015, from source www.asean.org
- World Tourism Organization. (2004). **Sustainable development of tourism conceptual definition**. Retrieved April 2, 2016 from source [http:// www.world-tourism.org/framesustainable.htm](http://www.world-tourism.org/framesustainable.htm)
- . (2010). **ASEAN Integration And Its Impact On Tourism**. Retrieved. August 30, 2015, from source <http://www2.unwto.org/>.